

Trondheim, 3/6-2017.

NVE,
Oslo.

Bygging av Verksfossen minikraftverk – Malvik kommune.

Vi viser til søknad fra Aktieselskapet Meraker Brug om konsesjon på utbygging og drift av Verksfossen minikraftverk i Malvik kommune.

Vurderingen av en slik konsesjon må ikke isoleres til dette kraftverk, men må ses ut fra de mange og forskjellige naturverdier som området omfatter.

Elva Homla: Allerede i 1999 ble det søkt om konsesjon for utbygging. Den ble etter vanlig saksbehandling avslått i 2001. Gjennom det fortsatte arbeid med en supplerende verneplan ble Homla gitt varig vern i 2005. Grunnlaget var de betydelige naturverdier vassdraget omfattet, og at den ble kategorisert som en smålakselv med gode forekomster av både sjøørret og laks.

Homla naturreservat: Naturreservatet ble opprettet ved kgl. res av 11. desember 2015 med gitte forskrifter for vernet. Formålet er å verne en elvedal med truet natur med bl.a. en sjelden og sårbar natur i form av rik og verdifull lavflora.

Homlavassdragets naturverdier er avhengig at den naturlige vannføring ikke reduseres. Området inneholder rødlistearter i gammelskogen langs vassdraget – særlig fra Storfossen og nedover. De beskrivelser som er gitt av verneverdiene i Homla viser fosserøymiljøene med fosserøykgranskogen som den viktigste. De beregninger som viser dette kan ikke tilbakevises under henvisning til at det er antakelser som utbyggingen vil gi. Det baseres også på generelle og omfattende kunnskap om konsekvensene av kraftutbygging på naturmangfoldet.

Storfossen - en perle i vassdraget - er det nest høyeste fossefall i Sør-Trøndelag. Variasjonene – flomtopper og naturlig årstidsavhengige svingninger – er her helt sentrale for den økologiske funksjon.

Selv om det i «Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag» gis en viss hjemmel for mindre inngrep, skal det sterke interesser til for å gi tillatelse til slike inngrep. Det er det sterke vedtak om vern som har lagt premissene for ivaretagelsen av vassdragets naturverdier. Dette er stadig understreket ved Stortingets behandling av de ulike verneplaner. I de rikspolitiske retningslinjer, pkt. 3, er bl.a. referert til stortingskomiteens innstilling: «Komiteen vil understreke at skal verneplanens intensjoner oppnås, er det imidlertid viktig at det ikke foretas andre tiltak som kan gripe inn i de vernede vassdrag og som

reduserer området's verneverdi.» Homlas naturverdier er fastslått gjennom prosessen som konkluderte med vernevedtaket. Det vil være sterkt i strid med dette å gjøre inngrep som negativt vil påvirke de samme verdier.

Den generelle nedgang som den senere tid også har satt Homla tilbake som en produktiv elv for sjørret og laks. Dette har bl.a. medført at det har vært innført fiskeforbud. Her er det marginale verdier som er avgjørende. En utbygging som omsøkt vil klart kunne forsterke de problemer som allerede finnes.

Homla har de senere år fått en betydelig status som friluftsområde. Turen fra Hommelvik, langs elva, gjennom naturreservatet og opp til utløpet i Foldsjøen brukes av stadig flere. Ikke bare for Malvik kommune, men også i stor grad for hele Trondheimsregionen. Det er blitt et attraktivt nærområde for svært mange. Et element i dette er også, som nevnt, muligheten for fiske.

Helheten i naturbildet av Homlavassdraget – de mange verdifulle enkeltelementer – tilsier at inngrep av den karakter som her er aktuell, ikke må gjennomføres. Det vil fremstå som et uforståelig vedtak for et fredet vassdrag i et naturreservat. Utviklingen gjennom avslag om konsesjon i 2001 – fredning av elva i 2005 – opprettelse naturreservat 2015, understreker det.

Foldsjøen – nedlegging av dam.

Foldsjøen er et rikt naturområde. De faglige rapporter, med grunnlag i undersøkelser foretatt i området, viser et mangfoldig fugleliv. Svært mange arter som også inkluderer en rekke hekkende arter.

Det materiale som er lagt frem i søknaden for nedlegging av dammen ved Foldsjøen gir et manglende grunnlag for kunne vurdere de negative konsekvenser dette vil ha for fuglelivet. Før dette arbeid eventuelt skal gjennomføres, må det fremlegges et materiale av et helt annet omfang og kvalitet.

Med hilsen
Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag
Steinar Nygaard

